

Št. 15

Datum: 18.4.1985

Leto izdaje: I

JE MOGOČE DANES GOSPODARITI BREZ KREDITOV?

(s seje IO konference sindikata 16.4.1985)

Ta seja sindikata bi lahko rekel, je bila v znamenju razprave o poslovanju Agisa in kako bi lahko bilo leto boljše.

Foročali smo že, da je na seji družbeno-političnih organizacij 6.3.85 bila imenovana skupina, katere naloga je pripraviti ukrepe za izboljšanje likvidnostnega stanja DO.

V sindikatu menijo, da je 23 milijard (starih), kolikor smo lani plačali obresti, mnogo preveč in da je tu treba odločno ukrepati. Toda kako?

Ugotovitev, da moramo vsak mesec nadomestiti manjkajoča sredstva s krediti, in to iz meseca v mesec, v višini 26 milijard. To pa pomeni 19 % lastnih sredstev in 81 % tujih (tudi za OD) pove, da obresti močno presegajo akumulacijo. Brez kreditov najbrž ne bo šlo niti v bodoče. Pri tem pa je najbolj pomembna kvaliteta kreditov. To pomeni, da je treba iskati kredite, ki so za delovno organizacijo najbolj ugodni.

Zavedati se moramo, da se celotno jugoslovansko gospodarstvo sooča s hudimi težavami in tako tudi Agis znotraj tega. Da pa kljub vsemu v Agisu ni najslabše, nam pove podatek, da je drugod še slabše. To pa nikakor ne pomeni, da ne bi moglo biti boljše. Izhod je v povečanju proizvodnje ob bistvenem zmanjšanju stroškov na enoto proizvoda in seveda še o marsičem, denimo kvaliteti....

Naslednja točka dnevnega reda je bila posvečena iskanjem vzrokov za propadli referendum. DPO TOZD in DSSS so bile zadolžene, da analizirajo in poskušajo ugotoviti vzroke, ki so povzročili izjemno slab izid referenduma. Na IO konference so do seje prispeli samo štirje zapisniki s sej DPO, kjer so obravnavali referendum, in sicer iz Orodjarne, Komerciale, Vzdrževanja in DSSS.

Iz zapisnikov bi lahko zaključil, da so glavni vzroki za tako slab izid referenduma:

- poskusne ocenitve
- neenotne ocenitve za enaka dela v vseh TOZD
- neenotno gledanje na delitev čistega dohodka po ZR za leto 1984 - poračuni
- izigravanje samoupravnih aktov (neupoštevanje sedaj veljavnih SaS, predimenzioniranje pogojev dela, itd.)
- nerazumevanje vsebine SaS
- prevelik razpon v ocenitvah med vodilnimi in ostalimi delovnimi mesti
- nezaupanje v predloge vodstva.

Žal si ne moremo ustvariti celovitejše podobe vzrokov, ker nimamo vseh zapisnikov. Eno pa je jasno sedaj, in sicer to, da bomo morali počakati do temeljite analize stanja vzrokov. S strokovnimi sodelavci, ki so prevzeli nalogo, je dogovorjeno, da pristopijo k akciji takoj, tako da bodo rezultati ankete znani že meseca maja. V anketo bomo zajeti vsi zaposleni. Izkušnja tega referenduma pa je, da dva tako pomembna samoupravna sporazuma ne sodita na en referendum, kajti mirno lahko pričemo, da je samoupravni sporazum o združitvi v DO propadel zaradi samoupravnega sporazuma o pridobivanju in ....

Letos bomo tudi v Agisu počastili 1. maj - praznik dela na osrednji proslavi, ki bo 27. aprila v Mostju. Ker bo proslava posvečena pomembnim jubilejem

40 let osvoboditve

35 let samoupravljanja

smo prepričani, da se bomo proslave vsi udeležili. Na predvečer 1. maja bo pri Gasilskem domu kresovanje. Najbrž ni treba posebej omenjati, da bo tudi tu enkratna priložnost za praznovanje in počastitev praznika.

Nosilec priprav praznovanja 1. maja v naši delovni organizaciji je letod Stalna akcijska konferenca ZSMS DO, in ta bo v nalsednji številki našega glasila, ki bo izšla pred praznikom, objavila program možnosti vključevanja v pohodne enote 27. aprila.

Ker bo potekel mandat delavskim svetom TOZD in DO in ker je bila dosle navada, da se na koncu mandata organizira za člane DS izlet, je IO konference predlagal, da se omogoči vsem delegatom DS TOZD in DO strokovne ekskurzije po enotnih kriterijih - približno enaka dolžina relacije 250 km v eno stran, največ dva dni itd.

Namestnik predsednika IO OOS TOZD Kovinska obdelava je posredoval vprašanje, ki ga postavljajo zaposleni v zvezi z možnostjo, da bi za pranje delovnih oblek dobili pralni prašek.

IO konference meni, da je vprašanje upravičeno in zato zadolžuje Službo varstva pri delu, da pripravi enotne kriterije, po katerih bodo proizvodni delavci lahko prejeli pralni prah.

M.

VIŠJE CENE ČRNE METALURGIJE NAS PRISILJUJEJO V DVIGOVANJE CEN NAŠIH IZDELKOV

(s posveta poslovnih organov 12.4.1985)

Ob ugotovitvi, da se je podražila črna metalurgija za 40 %, kooperacija za 30 % in še kaj, nimamo nobene druge izbire kot da v skladu s tem tudi reagiramo z dvigom cen naših izdelkov v povprečju 18 % na zdajšnje cene. Najbrž dejstvo, da sedaj pri nekaterih izdelkih s prodajno ceno ne pokrivamo niti variabilnih stroškov, dovolj zgovorno utemeljuje naše zahteve po višjih cenah naših izdelkov. Predloge povišanj cen so te dni obravnavali tudi delavski sveti TOZD.

Veliko pomislekov so v TOZD vzbudili poračuni TOZD Orodjarna za orodja izdelana v lanskem ali pa končana v letošnjem letu. V TOZD-u se nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da bi plačali poračune za orodja, izdelana v lanskem letu, ampak so pripravljene plačati poracun samo za tiste del orodja, ki je bil izdelan v letošnjem letu. Kako naj temeljne organizacije, ki so izdelke, izdelane na teh orodjih, že prodale, sedaj pa

za to orodje plača poračun? Komu naj ga zaračuna TOZD? Sicer pa so za lansko leto potrjeni zaključni računi in je poračunavanje toliko bolj nerazumljivo.

Ob tem je najbrž prav, da povem tudi to, da so v TOZD Orodjarna dosegli evropsko kvaliteto izdelave orodij. Ob tem pa je treba še povedati, da se ta orodja pri nas montirajo na stare (kvaliteti orodje nustrazne) stiskalnice. Zgodi se namreč, da se orodje zaradi tega poškoduje že po prvih udarcih. Za ta pa najbrž niso krivi orodjarji...

Tudi tokrat (žal) ne morem poročati s posveta, da ne bi napisal kritiko, izrečeno na račun TOZD Komerciala. Težko je namreč razumeti, kakšne izgovore iščejo v tej TOZD, da opravičijo nekvaliteto izdobav naših izdelkov. Kupca namreč ne zanima kakšna je naša povezanost s kooperanti. Njih zanima naš izdelek, za katerega smo se obvezali, da ga bomo kupcu v nekem roku dobavili.

Nekdo je dal primer: Ko kupimo pralni stroj in se nam ta pozneje pokvari, nas ne zanima kateri kooperant je izdelal del, ki se je pokvaril. Nas tokrat zanima končni izdelovalec in tu hočemo uveljaviti svojo pravico. Logično, mar ne!

Sava Kranj je bila pobudnica sestanka AGIS in TOZD Gumarna, in sicer je bila izpostavljena problematika preskrbe TOZD Gumarna s kovinskimi deli.

Z naše strani smo se obvezali, da bomo v roku enega meseca pripravili študijo, iz katere mora biti jasno razvidna preskrba z repromaterialom, orodji in tehnologijo za nemoteno proizvodnjo. Ob tem pa morajo biti zagotovljeni viri sredstev za izvajanje takšnega programa.

S strani vodstva TOZD Avtooprema je bila izrečena skrb za varnost delavcev. Vsem nam je namreč znano, da se skozi to dvorišče odvija ves transportni in drugi promet za potrebe Save Kranj, TOZD Gumarna. V TOZD Avtooprema ugotavljajo, da je zaradi tega prometa (prehitra vožnja) ogrožena varnost delavcev TOZD. Najbrž kratkoročno gledano, tega, da delavci Gumarne ne bi koristili teh transportnih poti, ne bo moč doseči. Lahko pa dosežemo to, da se ob koriščenju Agisovega dvorišča za transport vsi dosledno pridržujejo reda, ki je predpisan za vožnjo po dvorišču (5 km/h). Bo to težko?

Poseben problem v naši delovni organizaciji pomeni tudi transportna embalaža, predvsem Evroboks palete, ker so drage. Naš odnos do palet pa še vedno ni takšen kot bi moral biti. Delno poškodovane palete najdejo pot med smeti. Lesene pa največkrat končajo v pečeh. Kazalo bi razmišljati o možnosti popravila vseh vrst palet.

Ob tem je bila dana tudi pobuda, da bi se les podrtih topolov v naši DO porabil za izdelavo palet. Gre za 130 m³ lesa, to pa nikakor ni malo. Še več pa pomeni strošek, ki ga imamo z nabavo dotrajanih palet.

Sicer pa bo v tej zvezi TOZD Vzdrževanje pripravilo predlog najsmotrajnejše uporabe lesa podrtih topolov.

M.

ŠTAFETA MLADOSTI V PTUJU

Letos bo zvezna štafeta v Ptuj 20. aprila ob 11.40, in sicer bo prevzem štafete pri stavbi PTT. Iz naše delovne organizacije bo pri nošenju štafete sodeloval mladinec Vlado Fridl iz TOZD Precizna mehanika.

IZ ANALIZE NESREČ PRI DELU V DO AGIS

Uspešno preprečevanje nesreč zahteva dobro poznavanje organizacije proizvodnje, tehnološkega postopka, delovnih priprav in nazadnje tudi virov in vzrokov nesreč pri delu, katere ugotavljamo z varnostno analizo.

Poznamo različne postopke za ugotavljanje nevarnosti in za izdelavo varnostne analize. Izbira metode je odvisna od cilja in namena, katerega želimo z varnostno analizo doseči.

Cilj Službe varstva pri delu v delovni organizaciji Agis je, da z varnostno analizo poglobimo razmišljanje o odpravi nevarnosti, kakor tudi, da povečamo zavest do varovanja družbenega premoženja, katerega največje bogastvo je človek.

Službi varstva pri delu je bilo v času od 1.1.1984 do 31.12.1984 prijavljenih 130 nesreč pri delu, od tega 17 na poti na delo ali z dela, za kar je bilo izgubljenih 1464 delovnih dni.

Zap. št.	TOZD	Št. nesreč pri delu	Št. izgub. del. dni	Ustvar. efekt. del. ur	Ind. pog.	Ind. tež.
1.	AVTOOPREMA	52	710	1.100.007	4,7	64,5
2.	SERVISI	13	84	176.301	7,4	47,6
3.	KOV. OBDELAVA	13	125	230.263	5,6	54,3
4.	ORODJARNA	8	82	239.140	3,3	34,2
5.	PREC. MEHANIKA	2	15	173.604	1,2	8,6
6.	VELIKA OPREMA	12	103	205.885	5,8	52,5
7.	VZMETARNA	17	131	125.431	13,5	104,5
8.	VZDRŽEVANJE	9	140	217.541	4,2	64,3
9.	KOMERCIALA	2	31	151.034	1,3	20,5
10.	DSSS	2	38	463.458	0,4	8,2
SKUPAJ		130	1464	3.082.547	4,2	47,5

Iz tabele je razvidno, da se največ primerov nesreč pri delu pripeti v TOZD Avtooprema. Vendar, če pogledamo, da ima TOZD Avtooprema tudi največje število zaposlenih delavcev, vidimo, da ta podatek ni realen. Zato se izračunata indeksa teže in indeksa pogostosti, ki dajeta realnejšo sliko, pa tudi drugačen vrstni red kritičnejših TOZD.

Kot glavna oblika nesreč pri delu se najčešče pojavljajo stisnjena ob ali med predmete (20 %), padci predmetov (18,5 %) in tujki (18,5 %). Kot materialni povzročitelji pa se najčešče pojavljajo obdelovalni stroji in ročna orodja, kar je glede na režim proizvodnje tudi razumljivo, saj je večina delovnih mest vezana kovno za obdelovalne stroje in ročna orodja.

Visok procent je tudi neuporabe osebnih zaščitnih sredstev.

Pregled poškodb po delih telesa nam pokaže, da se kar 56 % vseh nesreč pri delu nanaša na poškodbe prstov rok in oči.

Primerjava analize nesreč pri delu za leto 1984 z leti 1977 - 1983 nam pokaže, da so nesreče v rahlem porastu, kakor tudi izgubljeni delovni dnevi.

Če smo v prejšnjih letih lahko bili s stanjem varstva pri delu zadovoljni, nam danes vsekakor ne more biti vseeno, da pri skoraj enakem številu zaposlenih in ustvarjenih učinkovitih delovnih urah, izgubi delovna organizacija za 30 % več delovnih dni pri 25 % porastu nesreč pri delu glede na leto poprej.

Kaj je glavni raz-log za to povečanje, bi pokazala verjetno analiza socialnih razmer delavcev (mislimo na padec standarda), kajti nekje se nam vsiljuje mnenje, da delavcu ni cilj zavarovati samega sebe in sodelavce z varnim načinom dela, temveč ustvariti večji osebni dohodek za svojo existenco. V kakšni meri pa nam to uspeva, kažejo rezultati analize. Ali je torej boljše delati hitreje in ogroziti sebe in sodelavce, kakor pa po predvidenem tehnološkem postopku z uporabo osebnih zaščitnih sredstev in opreme varno opravljati delo, pa presodite sami.

Služba varstva pri delu

ŠTUDENT NAJ BO

S ciljem, da bi skupno ustvarili čim boljše pogoje za študij ob delu, je bil sklican 17. aprila sestanek vseh, ki že študirajo, pa tudi tistih, ki se šele za študij ob delu odločajo. Že uvodoma naj povem, da so udeleženci sestanka pokazali veliko zanimanje za takšno obliko dela.

Novi zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka (Uradni list SRS št. 56 od 19.10.1984) določa, da se izobraževanje ob delu financira iz sklada skupne porabe, kar pa sedaj seveda ne pomeni, da imamo interes, da bi bilo izobraževanja manj. Nasprotno, študij ob delu je treba omogočiti vsem, ki imajo željo, pa tudi druge pogoje, ki jih predpisuje šola.

Na sestanku je bilo opaziti, da študentje pogrešajo recimo razpise diplomskih nalog, spisek učbenikov, ki so v naši knjižnici, itd.

Takšna oblika sodelovanja med referentom izobraževanja, vodstvom DO in vsemi, ki se izobražujejo ob delu in iz dela, naj ne bo izjema, temveč stalna praksa.

M.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA POMEMBEN DEJAVNIK PRI VAROVANJU
DRUŽBENEGA PREMOŽENJA

V mesecu marcu so delavci v eni od TOZD v naši delovni organizaciji ugotovili, da manjka izdelek večje vrednosti. Izpolnili so svojo dolžnost in ugotovitev povedali svojemu predpostavljenu, ta pa službi družbene samozaščite, ki je dalje ukrepala. Rezultat je jasen. Storilec je bil odkrit. In zakaj pišem o tem primeru? Zato, ker nam dokaj nazorno kaže, kako pomembno je, če se zavedamo samozaščitnega ravnanja.

Družbena samozaščita postaja vedno pomembnejši faktor v varovanju družbenega premoženja. Tu mislim na vse, predvsem pri preprečevanju odtujevanja ter preprečevanju kakršne koli druge škode. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti na dobre, pristne medsebojne odnose, kajti le-ti so pogled za dobro in učinkovito delovanje družbene samozaščite.

M.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage mame
ŠTEFKE VIDOVIČ se iskreno zahvaljujem sodelavcem
DO AGIS za vso pomoč, darovano cvetje ter sprem-
stvo na njeni mnogo prerani zadnji poti.

Darinka Kolarič

VARNOST KOLESARJEV V CESTNEM PROMETU

Z otoplitvijo vremena bomo na cestnih površinah srečevali vse več voznikov koles z motorjem in kolesarjev. K povečanemu številu kolesarjev je pripomogla tudi visoka cena pogonskih goriv.

V letu 1983 in 1984 so na območju občine Ptuj vozniki koles povzročili 53 prometnih nezgod. Zaskrbljujoče je tudi stanje prometne varnosti voznikov koles z motorjem, ki so v l. 1983 in 1984 povzročili 108 nezgod.

Vendar še tako široke cestne površine niso dovolj varne za varen promet vseh udeležencev, če ne upoštevamo prometnih pravil. Vpadnice v mesto Ptuj so velika nevarnost za kolesarje in voznike koles z motorjem, saj so prometne površine preozke ter ni zgrajenih kolesarskih stez, promet na njih pa je zelo velik. Svoj delež za večjo ogroženost na cestah je napravila tudi zima, ki je poškodovala ceste na določenih odsekih. Upravljalci cest zaradi slabega vr-emena še niso uspeli popraviti poškodovane vozišča.

Kolesarjem predlagamo, da si ustrezno opremijo kolo za varno vožnjo. Predvsem je važno, da imate na kolesu brezhibni zavori (prva in zadnja zavora), spredaj belo luč, zadaj rdečo luč in rdeč odsevník, ter da so ostali deli v brezhibnem stanju.

V letu 1983 smo v OZD pregledali nad 600 koles ter ugotovili, da je bilo komaj 9 % koles brezhibnih. Največ napak - hib je bilo na zavorah in neopremljenosti koles s svetlobnimi napravami.

Akcijo smo izvajali tudi v osnovnih šolah, kjer smo pregledali 1900 koles ter je bilo nas 60 % brezhibnih. Velik delež za tako visok procent brezhibnih koles imajo mentorji za prometno vzgojo v osnovnih šolah, ki so organizirali servise za poprailo koles.

Pri vožnji s kolesom vam predlagamo, da ne uporabljate ohlapnih oblačil kajti pri vožnji vam lahko zadnje kolo ali zobnik verige prime oblačilo in si tako ogrozite svojo varnost ali celo povzročite prometno nezgodo.

Na delo s kolesom se odpravite pravočasno in v prometu upoštevajte prometna pravila. Predvsem pri spremembi smeri in pri razvrščanju na levo ali desno stran vozišča pravočasno nakažite smer, ter to opravite tako, da ne ovirate drugih udeležencev v prometu.

Pri vključevanju iz stranske ceste na prednostno cesto se vselej pričajte, ali je cesta, na katero se vključujete, prosta.

NIKOLI NE IZSILJUJTE PREDNOSTI, KAJTI TO VAS LAHKO STANE ŽIVLJENJE.

Skupščina občine Ptuj
Svet za preventivo in vzgojo
v cestnem prometu

ŠČEPEC TEGA TEDNA

Nas zapeče kdaj vest ob tem švicarskem pregovoru?

Če človek preživi dan v brezdelju je približno tako, kot če bi nekaj ukradel.....